

מידעון להורים

בס"ד, תמוז תשפ"ד, פרשת מטות - מסעי

דברי פתיחה

הרב שרגא פרוכטר, ראש הישיבה

שלום וברכה, להורים ולבניי היקרים.

מה שלומכם? איך אתם נופשים ומבלים בימים קשים אלו?? בבקשה גדולה מכם - שמו על עצמכם.

מלחמת חרבות ברזל. שני ראשי ארגוני טרור איסמעיל הניה- ראש ממשלת החמאס ופואד שוכר- סגנו המבצעי של מנהיג החיזבאללה, מובילי מחבלים ורבי מרצחים אשר אחראים למותם של יהודים רבים חוסלו בלילות האחרונים. אנו מתפללים ש"טיפול עליהם אימתה ופחד" אך יחד עם זאת המתח והכוננות בישראל, בכל החזיתות מגיעות לרמות שיא.

ביום שני יחול ראש חודש אב. היום הראשון בתשעת הימים.

תשעת הימים הוא כינוי לימים שמתחילים בראש חודש אב ומסתיימים במוצאי תשעה באב. חז"ל קבעו כי "משנכנס אב ממעטין בשמחה" ולכן אסרו לבנות בניין של שמחה בימים אלו (עד תשעה באב), ובכלל זה לסייד או לצבוע את הבית או לשפץ דבר שאין בו צורך דחוף. כמו כן אסרו חז"ל לעסוק במקח וממכר של שמחה, כגון קניית רהיטים חדשים או בגדים חדשים, אלא אם כן יש כאן חשש להפסד ממון או לצורך גדול. כמו כן אסרו ללבוש בגדים חדשים בימים אלו ואפילו בשבת, אפילו אם הבגדים נקנו לפני ראש חודש אב.

בימים אלו נוהגים בכל העדות למעט בשמחה, וכן לדחות דיונים משפטיים עם גוי עד לאחר עשרה באב.

ביהדות אשכנז ועדות נוספות נהגו שלא לאכול בשר ולא לשתות יין בכל תשעת הימים פרט כמובן לסעודות שבת וסעודות מצווה אחרות (כגון ברית מילה).

רוב בני עדות המזרח נוהגים באיסור זה החל מב'באב (לאחר ראשחודש אבעצמו), **וחלקם רק בשבוע בו חל תשעה באב.** יש מקילים לאכול בשר שנשאר מסעודות שבת גם

בשבוע שחל בו תשעה באב, ובפרט לחולים או בסעודת מלווה מלכה. אצל חלק מבני עדות תימן (ההולכים בדרך כלל לפי שיטת הרמב"ם) לא התקבל המנהג להחמיר, והולכים לפי עיקר הדין ואין אוכלים בשר ושותים יין רק בסעודה המפסקת.

כידוע לכם אנחנו נמצאים בימי בין המצרים. ימים אלו התחילו ב- י"ז בתמוז ונמשכים עד ט' באב. ימים אלו נקראים "בין המצרים" על שם הכתוב – "וכל רודפיה השיגוה בין המצרים". בימים אלו הובקעו חומות העיר ירושלים ע"י הגויים ונחרבו בתי המקדש הראשון והשני. בימים אלו גם אירעו צרות רעות ולכן קבעו חכמים את הימים הללו לימי צער ואבל.

עניין גדול בימים אלו להרבות באהבת חנינם. בית המקדש נחרב בגלל שנאת חנינם ובע"ה ייבנה במהרה בימינו בריבוי של אהבת חנינם.

שיפוצים רבים בחופשת הקיץ בישיבה. בימים אלה משופצת ומשודרגת הקומה העליונה בבניין החטיבה וחדרי המדרגות והשירותים בבניין. הכיתות נבנות מחדש מהרצפה ועד לתקרה- ריצוף, דלתות, מזגן, תיקרה אקוסטית וכו'. יישר כוח לעיריית גבעת שמואל ובמיוחד לראש העיר מר יוסי ברודני היקר על הביצוע, ולתמיכה של מרכז ישיבות בני עקיבא בהנהלתו של מר אלחנן גלט היקר. בלעדי העירייה ומרכז יב"ע לא היינו יכולים לעשות כלום. תודה מיוחדת מאוד ליו"ר מועצת ההורים מר ינקי אברמוביץ היקר שעוזר ותומך ודוחף את הדברים.

לימודי תשעת הימים ב- 10 מרכזים שבהם התלמידים מתגוררים. כולנו מצפים

לשיעורי החופש בגמרא שיתחילו אי"ה ביום שני הקרוב – א' אב ויימשכו עד יום ראשון. סה"כ 5 ימים. עם ישראל זקוק לרחמי שמים גדולים בתקופה זו, ואנו נשתדל ללמוד ובע"ה בזכות הלימוד שלנו, ה' יתב' יהפוך ימים אלו מיגון לשמחה ומאבל ליום טוב.

פרשת מטות

אחד הסיפורים המרתקים בפרשתנו הוא המפגש עם הראשונים בתולדות עמנו, שרצו לפרוש מן הכלל ולעשות לביתם, לעשות לצרכם. למה כוונתי???

בפרשתנו, התורה מספרת לנו כי לבני שני שבטים בעם ישראל, גד וראובן, היה מקנה רב, וכאשר הגיע העם לאזור הגלעד, נראה להם כי תנאי המחיה והאקלים שם מתאימים מאוד לגידול הצאן שהיה להם. על כן פנו למשה רבנו וליתר מנהיגי העם, וביקשו להתיישב באותו אזור ולא לחצות עם העם את הירדן אל הארץ המובטחת, ארץ ישראל. תגובתו של משה רבנו הייתה חריפה מאוד: "וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לְבְנֵי־יִגָּד וּלְבְנֵי רְאוּבֵן

הָאֲחִיכֶם יְבֹאוּ לְמִלְחָמָה וְאַתֶּם תֵּשְׁבוּ פֹה: (ז) וְלָמָּה תִּנְאוּן אֶת־לֵב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵעַבְרֹת אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נָתַן לָהֶם יְקֹוֹק:..... וְהִנֵּה קִמַּתְּם תַּחַת אֲבֹתֵיכֶם תְּרַבּוּת אֲנָשִׁים חֲטָאִים...." (במדבר ל"ב, ו'-י"ד)

משה רבנו מזהה רצון של השבטים הללו להתחמק מעול כיבוש הארץ. הוא מביע את החשש שהתנהגותם תכניס פחד בכל השבטים, וכולם יירתעו מכניסה לארץ. משה מזכיר לעם את חטא המרגלים, והוא חושש לחזרה על אותו חטא, כאילו לא הספיקו לעם ארבעים שנות נדודים במדבר, וכרגע הם מוכנים להסתכן בעונש נוסף ובדחייה נוספת של כניסתם לארץ.

בתגובה לדברי משה החריפים מצהירים מנהיגי השבטים שלא זו הייתה כוונתם: הם נכונים להשתתף בכיבוש הארץ באופן מושלם. לאחר שמשה שומע את הבטחתם, הוא משיב אותם על כך בתנאי כפול. כלומר – בתנאי שאינו משתמע לשתי פנים: אם הם אכן יעברו חלוצים וישתתפו במלחמה, הם יוכלו לרשת את ארץ הגלעד בעבר הירדן המזרחי, ואם לא יעשו כן ולא יעברו חלוצים לפני העם בכיבוש הארץ, הם לא יוכלו לרשת אותה, והתחמקותם מקיום הבטחתם תהיה חטאה גדולה לה' יתב' ולעם.

הפרשנים נחלקו ביניהם בשאלה מה הייתה כוונתם המקורית של אנשי גד וראובן, האם משה הוא שגה בהבנתם, והם מעולם לא חשבו להתחמק מהאחריות המשותפת, או **אולי** דבריו הקשים של משה הם שגרמו להם לשנות את תכניתם המקורית ולקבל על עצמם שותפות מלאה בכל הכרוך בכניסה לארץ???

לי תמיד הציקה השאלה מהו הדבר שבאמת הפריע למשה: הרצון להשתקע באזור עתיר שדות מרעה שיש בו אפשרויות רבות לפיתוח כלכלי וזאת במקום להיכנס לארץ הקודש, לשבת קרוב לבית המקדש בירושלים וליהנות מהרוחניות הרב שקיימת בארץ ישראל, או **שלא** הפריע למשה, שבני גד וראובן רוצים להתנתק מהעם, ומצידם ניתן להעמיס על השבטים האחרים שיצטרכו לשאת בעול המלחמה של כיבוש הארץ???. מה הפריע למשה???

כדי להבין מה הפריע למשה, צריך לקרוא היטב את הפסוקים.

4

לאחר שמשה מסיים את נאומו בפני השבטים הסוררים הוא משתמש בביטוי מיוחד: **"והייתם נקיים מִיְקוֹק וּמִיִּשְׂרָאֵל..."**. משה מבין שבעיית ההתנהגות של השבטים גד וראובן חורגת מהשאלה הדתית האם מותר להם להישאר בארץ המקנה מעבר לירדן. **משה תופס את התנהגותם ככשל חברתי**, ומשה תוהה מה יגידו ע"כ שאר השבטים. משה מבין שלפני שהאדם מקבל החלטה כלשהי, הוא צריך לחשוב **איך ההחלטה תשפיע גם על האחרים**. חובת האדם או המנהיג כפולה – האדם חייב להיות ישר עם עצמו ועם מצפונו, **וזה עדיין לא מספיק!!** האדם צריך לקחת בחשבון איך החלטתו תיתפס בעיני הציבור.

ייתכן לומר, שפרשה זו ותוכחתו של משה רבנו לבני גד וראובן, באים לומר לנו שיש לנו חובה לא רק כלפי עצמנו, **אלא אנחנו צריכים להיות נקיי כפיים כלפי האנשים הסובבים אותנו**, גם דבר זה הוא חלק מתורת חיינו. תמיד אני מדבר בשיעורים שלי, שהאדם צריך לצאת מעצמו, להוציא את עצמו מהמרכז ולשים את ה' יתב' במרכז, אח"כ את הציבור, ורק אח"כ את עצמו.

בברכת המזון **אנו רגילים לומר "ונמצא חן ושכל טוב בעיני אלוקים ואדם"**. השאיפה הרוחנית שלנו **צריכה להיות, שהמחויבות שלנו תהיה לא רק כלפינו, אלא גם כלפי הציבור שסובב אותנו**. אלו שני העקרונות שצריכים להנחות אותנו בפעילותנו היום-יומית. ראוי לשים לב לסדר הדברים בברכת המזון: **"אלוקים" לפני "האדם"**. אמנם מחויבות האדם לערכים המוחלטים שהוא דוגל בהם קודמת לנשיאת החן בעיני החברה, אבל גם לנקודה זו של נשיאת החן בעיני החברה יש לה מקום חשוב במערכת השיקולים שלנו, ואנחנו חייבים להתייחס גם לשיקול זה בהחלטותינו בחיים.

במיוחד בתקופה זו, שבה אנו נתונים במחלוקות פנימיות ואי שקט במדינה בנושאים רבים – החטופים, הפצועים, תגובותינו הביטחוניות ועוד... אסור לנו להיכנס לעימותים, למחלוקות. השעה כרגע להתפלל רבות, לעשות מעשים טובים והרבה חסד, ולהיות מאוחדים.

רק באחדותנו – אי"ה ננצח!!!!

משהו קטן לפרשת מסעי. (פטור בלא כלום לא ניתן)

שאלה - אנחנו קוראים השבת על 42 המסעות שעם ישראל עברו במדבר. השאלה שנשאלת היא: למה חשוב לפרט את המסעות? ואם היינו אומרים רק את המסעות בתחילת הדרך ובסוף הדרך, זה לא היה מספיק??

המון תשובות יש לשאלה זו. ברצוני להביא רק את פרושו של הרבי מגור – השפת אמת, ודבריו כ"כ מדברים על התקופה שלנו.

שימו לב !!!

כך כותב ה"שפת אמת" בשני מקומות.

כי הנה האדם נקרא מהלך וצריך תמיד לילך ממדרגה אל מדרגה אחרת. ואותן הגדולים שבדור המדבר הלכו תמיד ממסע למסע וכל מסע הי' מלחמה חדשה כדכתי' **בנסוע הארון כו' ויפוצו אויבך כו'. משנאיך הם הסט"א שמשניאין לאדם העול תורה ומצות. (שפת אמת תרמ"ה)**

ונכתבו כל המסעות להודיע לעם ה' כי כל עובד ה'

לא ייפול לבו עליו מכל הנפילות שיש לו. כי כך הוא המידה להיות עולה ויורד. ומכל מנוחה שהשיגו אחר איזה מלחמה התחיל מלחמה אחרת. וכן לעולם ויסעו ויחנו ויסעו ויחנו כמ"ש ילכו מחיל אל חיל שאין להם מנוחה לעובדי ה' שע"ז נבראו ללחום מלחמות ה'. ובודאי מלחמות שהיו לכלל ישראל היו דברים הנוגעים לכל הבריאה. ומעין זה נמצא בכל פרט לפי מה שהוא: (שפת אמת תורה תרמ"ו)

פירוש השפת אמת: האדם בניגוד למלאכי השרת אינו נתון במצב קבוע. **האדם במסע מתמיד** – אדם נקרא "מהלך". חייו של אדם הם מסע ארוך וממושך, מסע שיש בו תחנות רבות. לא לחינם מרובות התחנות, כי לכל תחנה מאפיינים משלה, לכל תחנה תפקיד ייחודי. לעיתים החניה קצרה אך לעיתים נדרשים אנו לסבלנות ואורך רוח כי החניה ארוכה וממושכת. לפעמים החניה במקום נעים ונוח – "ויחנו במתקה", ולעיתים החניה קשה ומסובכת – "ויחנו במרה". אך לכל תחנה יש תפקיד ומטרה. תחנה היא הנקודה שאנו נעצרים בה מתוך מגמה לנסות ולהפיק ממנה את המרב ואת המיטב. אך בנוסף לכך כל תחנה היא גם הנקודה אשר בה וממנה צריכים אנו להיערך לקראת המסע הבא ולקראת המשימה הבאה.

מדברי ה"שפת אמת" עולה כי לא "החניות" בלבד הם המטרה והתכלית, אלא אף לעצם המסע תפקיד ומטרה משלו. היגיעה, החיפוש, השאיפה להתקדם ולהתעלות, אף לה מעלה בפני עצמה. הרצון לצאת ממצב נתון, ומהנקודה בה אנו מצויים כעת, בה עצמה יש תועלת ויש לה מעלה בפני עצמה. "ויהי בנסוע הארון – ויפוצו אויבך", וייסעו-ויחנו-וייסעו. **המסע כערך בפני עצמו.**

לעיתים אנו סבורים, שכיון שעדיין לא הגענו אל המטרה ואנו אך ורק באמצע המסע, אזי אנו מכלים כוחנו לריק. אך לא כן הדבר, המסע בכל המובנים הוא חשוב לא פחות מן החניה, ובוודאי רק בזכות המסע ומכוחו יכולים אנו למצות את הערך שבחניה.

הדברים של השפת אמת כ"כ רלוונטיים להיום: אנחנו במסע קשה בשנה האחרונה. אנו במסע של עוצמה יהודית וישראלית, **אנו במסע של אי אחדות בעם**, מלחמה קשה במספר חזיתות, באיומים כאלו ואחרים (ממש בדקות אל), אנחנו במסע קשה בבחינת "ויחנו במרה". אנחנו נערכים בתפילות, בחסד ובתפילות רבות ומתקדמים בע"ה לתחנה של "ויחנו במתקה".

יהי רצון שנזכה כולנו איש איש בחנייתו ובמסעו להמשיך ולעלות בדרך העולה בית א-ל ככתוב: "על פי ה' ייסעו ועל פי ה' יחנו".

שבת שלום, בשורות טובות לכולנו

שבע"ה תעבור עלינו שבת שקטה

אוהבכם ומוקירכם

שרגא פרוכטר – ראש הישיבה

